

Asia: VN/14995/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain 4 §:n ja liitteen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI ALKOHOLI- JA ALKOHOLIJUOMAVEROSTA ANNETUN LAIN 4 §:N JA LIITTEEN MUUTTAMISESTA

Kaupan liitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikkoaiheeseen liittyen ja lausuu seuraavaa:

Lausuttavana oleva esitysluonnos koskee viinin ja muiden käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien valmisteveron korottamista keskimäärin noin yhdeksällä prosentilla. Lisäksi esitysluonnos sisältää ehdotuksen siitä, että alkoholi- ja alkoholijuomavero sidottaisiin kaikkien juomaryhmien osalta pysyvästi yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin toteutuneisiin muutoksiin.

Yleistä korotuksesta ja sen kohdistamisesta

Kaupan liiton huomauttaa, että Suomen alkoholiverotus on jo nyt EU-alueen korkeinta. Suomen lähialueilla, etenkin Virossa, alkoholiverotus on huomattavasti Suomea matalammalla tasolla. Toistuvat veronkorotukset lisäävät alkoholin verotonta matkustajatuontia vähentäen alkoholiverotuottoja Suomessa.

Kaupan liitto pitää erikoisena, että esitysluonnoksen mukaisesti toteutettuna alkoholiveron korotus osuisi erityisen kovaa ns. väliportaan tuotteisiin, kuten siidereihiin ja mietoihin viineihin. Korotuksen kohdistaminen ei ohjaa kuluttajia miedompien juomien suuntaan.

Alkoholi- ja alkoholijuomaveron sitominen indeksiin on hyvin ongelmallista

Kaupan liitto pitää alkoholi- ja alkoholijuomaveron sitomista kuluttajahintaindeksin muutoksiin erittäin ongelmallisena.

Perustuslain 81 §:n mukaan valtion verosta säädetään lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Ehdotusten myötä päädyttäisiin tilanteeseen, jossa Verohallinto viranomaispäätöksellään nostaisi alkoholiverotuksen piirissä olevien tuotteiden verotasoja. Esitysluonnos on tältä osin hyvin hataralla pohjalla oikeusvarmuuden ja perustuslainmukaisuuden näkökulmasta.

Esitysluonnoksessa mahdollistetaan myös se, että veron tasosta voidaan päättää poliittisesti lainsäädäntöprosessissa. Näin toteutettuna veromuutos vietäisiin alkoholiverolain liitteen verotaulukkoon, kun muuten se olisi Verohallinnon päätöksessä. Vielä tällä hetkellä alkoholiverotason korotus toteutetaan nimenomaan lainsäädäntöprosessina ja muutos viedään alkoholiverolain liitteen verotaulukkoon. Esitysluonnoksen ehdotusten myötä päädyttäisiin tilanteeseen, jossa alkoholi- ja alkoholijuomaverolain piirissä olevien tuotteiden myyjien olisi hyvin hankala pysyä perässä siitä, mikä on voimassa olevan veron määrä kullekin tuotteelle ja mistä se kunakin vuonna löytyy. Kaupan liitto huomauttaa, että tilanne olisi kaupoille ja muille alkoholituotteita myyville yrityksille kestävämpi. Alkoholiverotuksen tulisi olla oma-aloitteisena verotuksena mahdollisimman johdonmukaista, yksinkertaista ja ennakoitavaa. Esitysluonnos vaarantaisi nyky muodossaan oikeusvarmuuden.

Lisäksi vuosittain indeksin mukaan vaihtuvien ja hankalasti löydettävissä olevien verojen lisääminen yritysten järjestelmiin olisi käsityötä, jota ei ole mahdollista automatisoida ja josta aiheutuu vuosittaisia järjestelmien päivittämiseen liittyviä kustannuksia.

Kaupan liitto toteaa myös, että indeksiin sidottu alkoholiverotus ei ota huomioon naapurimaiden alkoholiverotasoja ja voi johtaa yllättävään ja jyrkkään verottoman matkustajatuonnin lisääntymiseen.

Kaupan liiton esitykset

Kaupan liitto esittää, että esitysluonnos alkoholi- ja alkoholijuomaveron korotuksesta ja indeksiin sitomisesta palautetaan valmisteluun, jossa korotuksen tasoa tarkastellaan uudelleen ja veron indeksiin sitomisesta luovutaan.

Jos alkoholiveroa päätetään jatkossa korottaa vuosittain, Kaupan liitto pitää parempana vaihtoehtona sitä, että indeksiin sitomisen sijasta alkoholiveron korotukset tehdään laintasoisesti eduskunnan päätöksellä esim. jaksottamalla korotus useammalle vuodelle. Näin pystytään paremmin seuraamaan verotasoja Suomen naapurimaissa ja matkustajatuonnin kehitystä.

Kunnioittavasti

KAUPAN LIITTO

Kari Luoto
toimitusjohtaja

Toni Jääskeläinen
johtava asiantuntija

Jääskeläinen Toni
Kaupan liitto ry